

Kroatien lanserar första kroatiska ordbok på teckenspråk

12 januari 2024

Foto: Moja Prva Znakovnica

Som en satsning för att främja inkludering och tillgänglighet har Kroatien nyligen introducerat sin första ordbok på teckenspråk. Ordboken heter Moja Prva Znakovnica och betyder Min första teckenspråksbok på svenska. Initiativet, ledd av Dorijana Kavčić, en nyckelfigur inom det kroatiska förbundet för teckenspråksöversättare, siktar på att erbjuda lika möjligheter för hörande föräldrar till döva barn och för alla som vill lära sig det kroatiska teckenspråket.

I Kroatien är det brist på kunskap om det kroatiska teckenspråket och de tillgängliga kurserna täcker endast grundläggande färdigheter. Min första teckenspråksbok, som finansieras genom en folkbaserad-kampanj, strävar efter att bli den första omfattande och gratis digitala ordboken i kroatiskt teckenspråk. Tanken bakom projektet är att alla, oavsett var de befinner sig, bör ha tillgång till sitt modersmål och att överbrygga den befintliga utbildningsklyftan inom teckenspråksundervisning.

Döva är inblandade i projektet för att säkerställa att ordboken uppfyller och överträffar förväntningarna hos den mångsidiga användarbasen.

Dorijana Kavčić, själv uppväxt i dövsamhället och doktorand i lingvistik, poängterar att det för närvarande inte finns någon ordbok på teckenspråk i Kroatien. Även om det finns en del videomaterial tillgängligt online, strävar den nya ordboken efter att bli en verklig språkresurs, där användare kan mata in en term på kroatiska och få en tydlig video med motsvarande tecken, tillsammans med detaljerade instruktioner om hur det tecknas. Utöver instruktionsvideor innehåller plattformen även information om dövsamhällets kultur.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

En dövskola på Cypern firar 70 år

12 januari 2024

Foto: Adobe stock

Under senhösten 2023 firade Georgios Markou-skolan för döva på Cypern 70 år. Skolan grundades av Georgios Markou 1953 och har utvecklats till att bli en heltäckande tjänsteleverantör för döva med ett brett utbud av program och tjänster.

Vid tiden för skolans grundande besökte Markou döva barn i Cyperns byar, umgicks med deras familjer och övertygade dem om vikten av utbildning. Detta initiativ skapade grunden för lika tillgång och utbildning för döva i en tid när de ofta lämnades utan stöd. Sedan 1987 ligger skolan i Makedonitissa och idag har undervisningen utvecklats och anpassats för att möta de skiftande behoven hos döva studenter.

Idag samarbetar skolan med myndigheter och erbjuder inte bara utbildning utan också program och tjänster för att stödja döva individer. Skolan samarbetar bland annat med ett tvärvetenskapligt team för hantering av hörselnedsättning genom att främja neonatal hörselscreening. Skolan stöder också vuxna döva genom rådgivningstjänster och bidrag för teknisk utrustning.

Trots framgångarna erkänner skolan de utmaningar de står inför på grund av bristen på statistiska uppgifter om den döva befolkningen på Cypern.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Tjänstemän i Jamaica lärde sig teckenspråk

12 januari 2024

Foto: Adobe stock

En utbildning i jamaicanskt teckenspråk har nu banat väg för ökad tillgänglighet till samhällstjänster för döva och hörselskadade i Jamaica. Genom det nyligen avslutade projektet "Enabling Opportunities for Persons with Disabilities, EOPD" (översatt till svenska "Skapa möjligheter för personer med funktionsnedsättningar") har 180 personer, inklusive offentliga tjänstemän, certifierats i teckenspråk. Projektet finansierades av EU och drevs av RISE Life Management Services.

Utbildningen som var en del av det tvååriga EOPD-projektet, samlade representanter från 11 statliga organ, inklusive Jamaicas poliskår, Centrum för utredning av sexualbrott och barnmisshandel, Jamaicas Brandkår, rättssystemet, sjukvårdsinrättningar, finanssektorn och civilsamhället.

RISE rapporterade att Jamaicas brandkår nådde en framgångsgrad på 90 procent bland deltagarna i utbildningen. Bland dem slutförde 36 av 40 deltagare nivå 1, medan 28 av 34 klarade nivå 2 och 9 av 10 examinerades på nivå 3.

Projektet höll en avslutningsceremoni på Caribbean Christian Centre for the Deaf (CCCD) i Mandeville. Där framhöll Nadine Chambers Goss, VD för RISE, projektets betydelse. Hon förklarade att EOPD-projektet inte bara omfattade teckenspråksutbildning utan inkluderade också professionell utbildning till personer med funktionsnedsättningar inom områden som tidig barndomsutbildning, bakning och även traktor- och jordbruksutrustning samt snickeri.

Nadine betonade att utbildningens mål är att ge personer med funktionsnedsättningar de nödvändiga färdigheterna för att själva kunna bidra till samhället. Hon beskrev utbildningen som en möjliggörare för nya möjligheter och hållbara inkomstkällor.

Vanna Lawrence, programchef för EU:s delegation med anslutning till bland annat Jamaica, uttryckte sin tillfredsställelse med projektets framsteg och dess betydelse

för att stödja Jamaicas regering i att uppfylla kraven enligt lagen för funktionshindrade till förmån för människor med funktionsnedsättningar.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Ny lag i Nevada påverkar döva förare positivt

12 januari 2024

Foto: Okänd

Ny lag i Nevada påverkar döva förare positivt

Delstaten Nevada i USA har under år 2021 beslutat om församlingslag 161 som trätts i kraft 1 januari 2024 och dövrörelsen i Nevada är nu glada att den äntligen är i kraft. Lagen innebär att det nu krävs att Nevada Department of Motor Vehicles (amerikansk motsvarighet till Transportstyrelsen) ska markera körkort och fordonsregistrering med en speciell flagga för att signalera behovet av kommunikationstillgänglighet.

Tim Smalley, ordförande för dövförbundet i Nevada och är själv en invånare i delstaten i många år, har uttryckt sin tacksamhet för den nya lagen. Anledningen är att han själv har egen erfarenhet av hinder i kommunikation med polisen. Han ser lagen som ett viktigt framsteg särskilt för de som kör fordon. Situationen kan vara skrämmande och förvirrande när man, som döv, stoppas av myndigheterna och man inte förstår varför på grund av att kommunikationen inte fungerar. Att ha något som indikerar ens behov av kommunikation på annat sätt innebär att myndigheterna då måste ta ansvar att lösa kommunikationshindret.

Från början var tanken att man skulle ha ett separat körkort för döva och hörselskadade men i stället införs det en flagga på körkortet från och med 1 januari 2024. Just registreringsdelen träder i kraft först den 1 januari 2026.

Tim menar att detta kan inkludera olika behov som personer med autism eller språkstörningar som är i behov av andra sätt att kommunicera så lagen berör inte bara döva och hörselskadade.

Susan Becket, vice ordförande för Nevadas kommission för döva och hörselskadade, ser också hopp i den nya lagen och hon hoppas den även leder till ökad medvetenhet om dövas behov i samhället.

Den nya flaggsymbolen är frivillig och utfärdas endast på förfrågan från förare med korrekt dokumentation. Vill man få flaggsymbolen på sitt körkort ansöker man om det på egen hand.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Dömd för falsk insamling till en döv välgörenhetsorganisation

12 januari 2024

Foto: Okänd

20 åriga Letitia Dumitrua och en kvinnlig medbrottsling låtsades samla in pengar till en döv välgörenhet. Paret riktade in sig på en kvinnlig invånare i Nunthorpe, Storbritannien och lämnade sedan platsen med pengar och en klocka.

Enligt åklagaren, Uzma Khan, agerade paret döva och försökte skaffa "donationer" till ett dövcenter. När kvinnan sa att hon ville lämna en donation begärde paret att de skulle få komma in till kvinnans hus för att skriva under ett dokument. Sen påstod de att de behövde gå på toa. Kvinnan såg då en av kvinnorna i paret gå till köket utan tillstånd vilket skapade misstankar hos henne.

Kvinnan upptäckte sedan att hennes klocka samt plånbok med 30 pund i var försvunnen. Hon kontaktade då polisen och därefter upptäckte hon att plånboken

hade lämnats utanför hennes hem, tom på pengar. Paret försökte sedan besöka ett annat hem för att upprepa förfarandet men innan någon ny donation kunde genomföras hann polisen komma och arresterade paret.

Under förhöret sa paret inget men senare kände Letitia sig ångerfull och erkände sig skyldig till både bedrägeri och inbrott. Domaren, Recorder Harry Vann, ansåg att händelsen var avskyvärd men på grund av Letitias unga ålder och hennes ånger dömdes hon till 20 månaders villkorligt fängelsestraff.

Den andra kvinnan i paret dök inte upp till domstolen och nu finns en häktningsorder mot henne.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Malawi etablerar teckenspråksklubbar i skolor

12 januari 2024

Foto: Adobe stock

Regeringen i Malawi avslöjade nyligen sina planer på att införa teckenspråksklubbar i skolorna. Detta för att främja likvärdig tillgång till högkvalitativ och relevant utbildning, som finns i Malawis vision för år 2063. Under punkt nr 4 i Malawis hållbara utvecklingsmål och vision för 2063 står att de ska "Säkerställa inkluderande och rättvis kvalitetsutbildning samt främja livslångt lärande för alla".

Rachel Chimbwete Phiri är biträdande generalsekreterare för grundläggande utbildning vid Utbildningsdepartementet. Hon menar att om Malawi har detta som mål är det nödvändigt att främja inkludering av döva elever genom användning av teckenspråk i undervisningen. Genom det skapas en mer inkluderande miljö när kommunikationen underlättas. Rachel påpekar att genom att utbilda handledare för Malawis teckenspråk visar regeringen sitt engagemang i de hållbara

utvecklingsmålen och Malawis vision 2063.

Rachel betonar också att etableringen av dessa teckenspråksklubbar i skolorna kommer att bidra till att främja användningen av Malawis teckenspråk i hela landet. Dessutom kommer det att utrusta lärare med nödvändig kunskap och kompetens för att effektivt kommunicera med döva elever. Deltagarna förväntas inte bara lära sig Malawis teckenspråk utan även lära sig tillvägagångssätt för att använda teckenspråket effektivt i undervisningen.

Teckenspråksklubbarna kommer således att öka tillgängligheten till utbildning för döva elever. Dessutom förväntas de bidra till att förbättra individuell prestation samt minska kommunikationsklyftan mellan hörande och döva i skolmiljön i Malawi.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Idaho satsar på fler audiologier och talpedagoger

12 januari 2024

Foto: Adobe stock

Delstaten Idaho, USA, satsar på döva och hörselskadade barn med ett nytt utbildningsprogram. Idaho Hearing Education and Aural Rehabilitation-programmet, IHEAR, får 2,2 miljoner dollar som sträcker sig över fem år från myndigheten för förberedelse av personal inom specialpedagogik för att undervisa 42 studenter inom tal- och språkpatologi samt audiologi.

Programmet som är unikt i landet involverar universitetsbaserat familj-till-familj-stöd, integrerad med teknologi för att stärka anhöriga till barn med hörselnedsättning. Dr. Kristina Blaiser, professor vid Idaho State, påpekar fördelarna med att familjer får träffa varandra, särskilt i Idahos glesbefolkade

områden.

Idaho har redan idag en väldigt god undervisning i ASL och program för dövmentorskap men är svag i området för de barn som vill använda hörsel och tal, enligt föräldrar till hörselskadade barn i delstaten.

Utöver att stödja familjer används pengarna också till att hjälpa lärare som arbetar med hörselskadade barn. Delstaten har snart brist på tal- och språkpatologer samt audiologer, vilket detta program hoppas mildra.

Föräldrar till hörselskadade barn välkomnar initiativet och poängterar behovet av kompetens för att stödja barnets språkutveckling. IHEAR-programmet blir det första i sitt slag och den första gruppen studenter kommer antas hösten 2024.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Kontroversiell video hotar det koreanska teckenspråkets autenticitet

12 januari 2024

Foto: Koreas dövförbund

En strid uppstår kring en serie videor som riskerar att förvränga och skada det koreanska teckenspråkets rykte. National Institute for Special Education (NISE) har producerat och delat videor med gestbaserade symboler under namnet "Son Dam", som nu står i centrum för kontroversen.

Koreas dövförbundet har upptäckt att dessa videor, som avsedda för att underlätta kommunikationen för personer med funktionshinder, skapar förvirring och felaktiga föreställningar om det koreanska teckenspråket. Olika institutioner för personer

med funktionshinder begär nu "Son Dam" som teckenspråksundervisning.

Videorna, som baseras på "Son Dam", innehåller gestbaserade symboler som förklaras som ett sätt att kommunicera med händerna och har använts som ett verktyg för att underlätta förståelsen för vissa ord för användare med flerk Funktionshinder. Dessa symboler, trots likheter med teckenspråk, anses inte vara en autentisk form av teckenspråk.

Enligt dövförbundet sprids dessa videor inte bara på NISE egna plattformar utan även på YouTube, vilket leder till spridning av felaktiga uppfattningar om det koreanska teckenspråket.

Videon beskriver ord som rullstol som att man "sträcker ut båda händerna för att hålla handtaget" och toalett som "knackning på dörren". Dessa gestbaserade symboler förväxlar och förvränger betydelse av orden i stället för att underlätta förståelsen.

Dövförbundet uppmanar nu Utbildningsministret och NISE att agera omedelbart genom att privatgöra och ta bort "Son Dam"-videorna från YouTube och därigenom undanröja risken för ytterligare förvrängning av det koreanska teckenspråkets autenticitet. Situationen kring dessa videor innebär en betydande risk för förvirring bland dem som försöker förstå och lära sig det koreanska teckenspråket.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

WFDB publicerar en global rapport om äldre med dövblindhet

12 januari 2024

Foto: WFDB

Världsförbundet för dövblinda (WFDB) har just släppt sin första globala rapport som fokuserar på äldre personer med dövblindhet. Rapporten är

tillgänglig i flera lättillgängliga format och kastar ljus över de utmaningar och möjligheter som äldre med dövblindhet möter i samhället.

WFDB har samlat in data, gjort återkoppling och fått fram ett resultat som belyser äldres situation med dövblindhet. Rapporten identifierar inte bara de mest förekommande hindren utan presenterar också god praxis och värdefulla rekommendationer för att förbättra livskvaliteten för äldre med dövblindhet.

”Denna rapport är inte bara ett dokument, utan ett verktyg för påverkan”, säger en representant från WFDB. ”Vi strävar efter att främja samarbete och partnerskap för att säkerställa äldres rättigheter och inkludering i samhället.”

Rapporten är ett resultat av en sammanställning av insamlad information från SHAPES-projektet kombinerat med befintlig forskning och litteratur. Den är avsiktligt utformad för att överleva projektets slut och fortsätta vara till nytta för olika intressenter. SHAPES är en förkortning på engelska som i översättning till svenska blir ”Smart och hälsosamt åldrande genom att människor engagerar sig i stödjande system”. SHAPES-projektet handlar om att omfatta behoven och förväntningarna hos äldre vuxna, en befolkningsgrupp som enligt FN växer i genomsnitt med 3% per år.

Enligt WFDB är denna rapport avsedd att fungera som en vägledning för medlemmar och allierade, men också som en informationskälla för att främja inkluderingen av äldre personer med dövblindhet.

Rapporten i dess olika versioner finns tillgänglig här:

<https://wfdb.eu/wfdb-global-report-on-older-people-with-deafblindness/>

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Hon startar en namninsamling för att få skrivtolk till sin utbildning

12 januari 2024

Foto: Linnea Nyman / Mittskifte

Linnéa Nyman är antagen till Högskolan Västs kandidatprogram i 3D Animation och Visualisering men står nu inför utmaningar då hon har fått avslag på fysiska skrivtolkar till sin utbildning. Detta beslut gjordes utan någon giltig förklaring, enligt henne, och har nu hindrat henne möjligheten att studera på lika villkor som andra studenter.

Linnéa har nu beslutat att ta initiativ till en namninsamling för att säkerställa tillgången till skrivtolkar inför höstterminen 2024. Hon säger att tillgång till utbildningstolkar avgörande för att kunna bedriva sina studier på högskolenivå.

”Mina målsättningar inkluderar att genomgå personlig utveckling, engagera mig i film & animationsproduktion och bidra till utvecklingen av hjälpmedel för en bred målgrupp med olika former av hörselvariationer,” skriver hon i sin namninsamlingssida.

Den insamlade namnunderskrifternas syfte är att påverka beslutsfattare såsom Diskrimineringsombudsmannen, Universitetskanslersämbetet och Universitet & Högskolerådet.

Linnéa hoppas att denna insamling kommer att driva förändring för en ökad tillgänglighet inom utbildningssystemet, inte bara för henne själv utan även för andra studenter som står inför liknande hinder.

Högskolan Väst har ännu inte kommenterat ärendet.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com